

# SZILÁGY-SOMLYÓ.

TÁRSADALMI HETILAP

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden esütörtökön.

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 4 frt.  
Fél évre . . . . . 2 frt.  
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

**Nagy László.**

Segéd-szerkesztő:

**Hulinka Sándor.**

SZERKESZTŐSÉG:

Sz.-Somlyón az ev. ref papi háznál,

hová az előfizetések és a kéziratok küldendők.

Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 80 kr.

## Egy közös ünnep.

(T.) Mikor még az emberiség életviszonyai legegyszerűbbek voltak, a veszély, a baj nem gyakorolta oly érzékenyen hatalmát. Míg az egyszerű élet emberei a földtekének azon oldalán éltek le napjaikat, hol a növény-tenyészet szakadatlan működése örökös zöldellő bokrokat nyújtott, melyek a nyugalomra térő embereknek a szállást megadhatták, — s kedvező égv melegségi viszonyaiknál fogva a zord idő nem kényszerítette az embereket, hogy tagjaikat meleg ruhával oltalmazták meg, a hideg káros behatása ellen: addig a szükség és nyomor nem sarkalta a föld lakóit arra, hogy az egészség megőrzésére, a földi nyugalmas élet javára óvintézkedéseket tegyenek.

De eljött az az idő, midőn az utónemzedék elszaporodása folytán a földgömb minden zeg-zuga megtelik emberekkel, kikerül a természet megszűnik folyton gondoskodni; hanem az idő egy jó részében, midőn álomba merülni látszik, magukra hagyja az erőtlen teremtményeket.

Sőt mostohaságát is kész éreztetni, midőn azt, a mi a földre áldást lenne hozandó, a föld nyomorult lakóira átokká változtatja.

Egyszer vízzel, mely a föld tenyészetének táplálására van rendelve, sepi el vagy teszi földönfutóvá az embereket; máskor a tűzet, mely az élet különböző szükségleteire elkerülhetlenül naponként szükséges, pillanat alatt az inség és nyomor végrehajtójává teszi.

Megsemmisül ekkor a gyenge emberi erő a rémületben s mint eltiport féreg fölött tombol nagy hatalomként a sors szeszélye, ha ezen nagy hatalom ellen a gyengék nem egyesülnek, s a kis erők egyesülten nem állnak a féktelenkedő pusztító elemek rohama elé.

Ily egyesülések szükségét régen érezte az emberiség, de az eszme megtestesítésén még máig is csak a miveltebb nemzetek s ezeknek életrealóbb polgárait szoktak fáradozni.

Nemes büszkeséggel mondhatjuk el, hogy

városunk lakossága ily egyesületek szervezésében, ápolásában és fölhasználásában épen nincs hátra maradva!

Szinte jól esik a szép, a nemes és önzetlenül hasznosért nyilvánuló lelkesedésnek elismeréssel adoznunk; hogy a mély gondosságot és védelmi intézkedéseket közteherrel vagy rendőreleg biztosítandó felügyelettel kellene érvényesíteni, azt, a terhet közjó előmozdítása tekintetéből, önkényes karok és vállak készek hordozni.

Egyesültek itt a felebaráti szeretet alapelveit tiszteletben tartó gyengéd szívek, hogy az ügyefogyottak, árvák és inséggel küzdők könnyeit letöröljék. Egyesültek bátor, tetterős férfiak, hogy midőn a pusztító elemek a társadalom egységeit vagy az ösztet fenyegetik, karjaikat ajánlják fel a vesz elhárítására s a segélyért kiáltók lármájára élő siessenek.

Ez utóbbi egyesületünk a „Tűzoltók egyesülete” egy nagyobb egységes egészet képező szervezetnek tagja lett s mint ilyen azon kiállításra részesült, hogy a szervezet első gyűlésének megtartása céljából minden fiókegyet küldöttéi fel fogják keresni.

Akkor, midőn az ily jótékony egyesületek maguknak alkalmat szolgáltatnak arra, hogy a megtestesített eszme tökélyesítésére eszmecserével, tanácskozással ügyüknek nagyobb lendületet adhatnak, a napot, melyen ezért fáradoznak, a közjó, a haladás ünnepévé avatják fel, mely ünnep vallásfelekezeti, nemzetiségi és néposztály különbség nélkül a város polgárainak nemes érületét szorosan érdekli.

Üdvözljük tehát a „Nagyváradai tűzoltó szervezet” megérkező tagjait s addig is, míg „Isten hozottal” fogadhatjuk, a közügyért lelkesülő derék bajnokoknak megtartandó tanácskozásukhoz előre is szerencsét kívánunk.

## Gazdasági-egyleti közgyűlés,

A szilágy-somlyó-vidéki gazdasági-egylet április 26-ik napján tartotta meg ez évi rendes közgyűlését, mely gyűlés az egylet mult évi tevékenységét ismertető s jelen állapotát feltűntető titkári jelentés — és a pénztárnoki számadás megvizsgálásáról szóló bizottsági jelentés felolvasása és az egylet egyik nagy szorgalmu, a haszon kertészet és gyümölcsészet terén hosszú ideig pótolhatatlan tagjának Toperczer Lászlónak elhaltával megüresült igazgató választmányi tagságra ifj. Páskuj Józsefnek általános közfelkiáltással történt megválasztása után főként a szilágy-megyei gazdasági egyesületek a két egylet összehasonlítása iránti átirata tárgyalásával foglalkozott.

A megyei egyletbe olvadás mellett alig szólt fel valaki míg ellenben a beolvadás ellen nagyon számosan tiltakoztak s így ennek keresztül vitele az idő szerint egyáltalán nem remélhető. Mégis, hogy az alapszabályoknak némelyek téves magyarázata szerint elég tétessék, mely az egylet beolvadásához a tagok kétharmadának szavazatát követeli — ezen kérdés feletti határozásra egy rendkívüli közgyűlés határozottatott összehívást.

Megállapított továbbá a jelen évi munka program, mely főbb tételeiben a gyümölcsfa-iskola és amerikai szőlő-telep fejlesztését és a csikó-ménés hosszabb időre megszilárdítását s a körülményekhez képest egy löverseny és gyümölcs s állat-kiállítás megtartását helyezi kilátásba.

Az egylet mult évi működése és jelen állapota ismertetésül álljon itt egész terjedelmében a titkári jelentés.

## Tisztelt közgyűlés!

Mielőtt az egylet 1884-ik évi működéséről és jelen állapotáról jelentésemet előadnám bátor vagyok megjegyezni, miszerint az alapszabályok igazgatói és külön titkári jelentésről tesznek említést. Minthogy azonban igazgatói és külön titkári jelentés előterjesztésének csak is akkor lenne szüksége, midőn egyletünk szélesebb működési körrel, nagyobb anyagi erővel rendelkezhetvén, ezt maga az ügymenet megkívánná, jelen állapotában azonban a két külön jelentés legjobb akarat mellett is egyik a másiknak ismételése lenne, lesznek bátor az egylet összes mult évi tevékenységéről s annak jelen állapotáról a tisztelt közgyűlést ezen titkári jelentésben következőkben tájékoztatni.

Mindenekelőtt a mult évi márcz. 27-ik közgyűlésben megállapított munka program miként teljesítéséről kell számot adnom. Mint tudjuk mult évi program-

Boszankodva álltam a kapu alatt, tehetetlen haraggal méregetve a magas kőfalakat.

Szerencsémre egy vasúti munkás jött el dudorászva mellettem.

— Barátom, szólítám meg, nem tenne meg jó borralalóért egy kis szivességet?

— Borra valóért? Hogyne!

— No fogja. Az egész kivánságom annyi, hogy segítsen föl addig, hogy a kerítés kőpárkányát megfoghassam.

Miután pedig a munkás gyanusan s bizalmatlanul méregetett végig, csintalanul hunyorgattam felé s a fülébe sugtam:

— Egy kissé elkéstem s kizárt az asszony . . .

— Értem, értem, szólt nevetve az, rendes szokás ez náluk; épen az enyim is ilyen. Ime itt a vállam, lépjen föl, — s meghajolva izmos vállát fölélem tartá, mire föllépve a „rég” Csegey Berczinek csak játék volt a kőkerítésen átvetni magát.

Lábujj hegyen, szivdobogva sompolyogtam végig az udvaron. A mint közel értem, az első ablakon bepillantva dühös kifakadások ütötték meg a fületem.

Egy alacsony, széles vállu, 40 év körüli ember sétált fel alá a szobában. Arcza be volt kötve s keményen szitkozódott.

(— Ahán! Ez lesz az a mészáros, a kiről Erzsike irt. Pompásan káromkodik, mondhatom.)

Egy öreg asszony valamit kotyolt a tűznél egy fakanállal, míg egy athléta termetű mészáros

## TARCZA.

I.

Hit, remény, szeretet.

Az ifju fut vakon  
Ha dobban a kebel,  
Nem tudja merre jár,  
Reménnyel telve el.

Az ember meg-neg áll  
Kutatni hol lehet.  
E rejtett drága kincs  
Valódi szeretet.

Az aggyastán öreg  
Multjáról álmodik,  
Eltűnik a remény,  
Helyébe jó a hit.

II.

Az árvalány.

Magamban sokszor el-el gondolám,  
Vajon van-e csak egy is oly leány,  
A száraz földön és a nap alatt,  
Ki hervadásig mindig hü marad.  
A hosszas gond, és fejtörés között,  
Egy árnyék tűnt fel kalapom mögött.  
Es meggyőződtem, hogy van; oh de hány!  
A mellé tűzött sok szá árvalány.

Bölcöny József.

## A mi kis novellánk,

vagy:

mikor én fogorvos lettem.

— Vig beszély. —

Hamvai Sándortól.

(Folytatás.)

VIII.

Kimondhatatlanul édes érzés fogott el, a mint a koutéből kilépve megpillantám az ismerős házsorokat fehér, barátságos falaikkal; távolról a két nyárfát a mi házunk előtt; az öreg, ócska tornyot, megrepedezett barnás falaival. Mikor pedig az esteli harangszó megkondult az ő ismerős „bim-bam“-jával: úgy megrezegtette valami a szívemet . . . olyan édes, fájó érzés, mint mikor egy régen elfeledett, jó öreg barátunk váratlanul megszólit: „Hol jársz te itten? Lám, lám . . . de elfeledkeztél rólunk! . . . Ugy-e, ugy-e, hogy megvéltem már én is?” . . .

Közel álltam a könyvezéshez.

De eszembe jutott Erzsike s a vágy, hogy őt láthassam, háttérbe szorított minden egyéb érzelmet s én meggyorsított léptekkel haladtam a néptelen utcán végig.

Rövid idő múlva célnál voltam.

Ott állottam a magas kőkerítéssel körül vett ház előtt. Erőt vettem pillanatnyi meghatottságon s az ajtóhoz sietve kinyitni próbáltam. Be volt zárva.

munk a földm. m. k. magas ministeriumtól nyerendő segélyre volt nagybórára állapítva, úgy a termény, mint az állat kiállítás a nyerendő segélytől feltételezetten lett a munkaprogramba fel véve.

Mint hogy pedig a kért állami segély nagyrészen elmaradt, egyetünk anyagi erejéhez mérten a szántás verseny és termény kiállításnak is el kellett maradnia, a termény-kiállításnak annál inkább, mivel a szilágymegyei gazd. egylet Zilahon már termény kiállítást rendezvén, annak általunk is ugyanazon évben rendezése nem lett volna indokolt.

Állat kiállításunk mely szeptember 12-ik és 13-ik napjain tartatott meg, számra nézve az előző évi kiállítás mögött maradt ugyan a mennyiben az 1883-ik évi kiállítás összesen 63 drb szarvasmarha az 1884-ik évin pedig csak 48 drb lett kiállítva. De ha nem a mennyiséget, hanem a minőséget tekintjük, örvendetes haladást találunk, a mennyiben a kiállított tenyésztések az előző évben látottakat minőségben jóval felül múlták. Kifizetett díjakban jutalom 22 db arany és 4 drb 1 frtos ezüst tallér.

A szeptember 12-ik napján megtartott lóversenyénél is haladás volt tapasztalható a mennyiben a verseny gazdasági verseny céljának ez évben inkább megfelelt, a mennyiben most nagyobb tért foglalt el a gazdasági ló, mint az előző évben, a mikor inkább csak rendesen lovagolt háttas lovak most pedig kosiba és igára használt lovak nagyobb számban versenyeztek. Kifizetett versenydíjakban az elnök br. Bánffy György ur ő méltósága által adott 6 db arannyal együtt összesen 15 db 10 frtos arany és 11 db ezüst frtos tallér.

A magas ministerium az állat kiállításra 100, a lóverseny díjjaira pedig 150 arany francot adományozott ezen összeg, miként a pénztári számadás felolvasásából kitünend nem fedezte ugyan a kiosztott jutalmakat és díjakat, a mennyiben az egylet ezen kívül saját pénztárából 220 arany franc és 15 ezüst frt díjat fizetett ki és a berendezési költségeket is hordozta, de mégis nagy köszönettel tartozunk a földm. min ő nagy méltóságának kegyes pártfogásáért s nagy köszönettel tartozunk egyetünk elnöke br. Bánffy György ur ő méltóságának egyfelől azért, hogy e jelzett segély gyűjtésében fáradozott, másfelől, hogy a Bánffy díjra ez évben is 6 db aranyat adományozott, s nagy köszönettel tartozunk a nőknek, hogy a verseny érdekességét a hölgyek díja felajánlásával ez évben is kiválóan emelték.

Egyetünk tagjai — tisztelet a kevés kivételnek — a tagdíjak befizetésével ez évben is késedelmeskedtek s hogy úgy az állat kiállítási jutalmak s lóverseny díjak fedezése, faiskolára fordított költségek és az egylet másnémi kiadásai után mégis az év végén 160 frt 11 kr pénztári maradvánnyal rendelkezünk nem csekély részben sz.-somlyói nők és az egylet által a lóverseny estélyén közösen rendezett közvacsora jövedelmének fele részben azaz 52 frt 12 krral az egylet javára fordítása által éretett el.

Nem lehet e helyen egyes neveket felemlíteni, fogadják azért a minden szempért, nemesért áldozni s fáradni tudó somlyói nők, kiknek a közvacsora sikerét köszönhetjük az egylet köszönését.

Mult évi működésünk körében nem csekély figyelmet érdemel az, hogy egy az újabb kor kívánalmának megfelelően felszerelt olasz rendszerű kenderáztató a gr. Bánffy Béla ur ő mlga által ezen célra használtatva átengedett területen a városon alól a Kraszna folyam partján felépítve s a gazda közönség használatára bocsátva lett. Ezen kenderáztatónak felépülte nem csak az okon érdemel nagyobb figyelmet, mert a kender termelés elősegítő rugójául szolgál, de kedvező eredményét fogják tapasztalni a gazdák nagy mértékben abban, hogy a kender ázta-

legény nyugodtan pipázott a szegletben. A tűzhely alatt egy mézáros inas szundikált.

— Meglátja maga, hogy ez a forró kása használni fog, szólt az asszony. Ezt reá kenve egy ruhára, felkötö az állat és —

— Üsse meg a mennykő a kását! Hiszen már egy vékát raktam fel, a nélkül, hogy szünnék a fájdalom. Aúúúrrr! Majd kiugrik a szemem! Vvvv! ... Hogy a menydörgős menykő üssön a világra!

Ezen atyafiságos jó kívánság után a mézáros mester egy karos székbe vetette magát és pedig oly dühvel, hogy a szék négy lába kifelé igyekezett iszonyu ropogással.

— Én meg csak kihuzatnám, most is azt mondom, szólt a mézáros legény szent téve a pipájára.

— Csak ne volna olyan rossz helyt! vélekedék az asszony.

... Tovább sompolyogtam, félénken, mint egy tolvaj. Mennyivel edesebb látvány tárult itt elém!

Ugy éreztem, hogy a szívem megreped a nagy dobogástól. Visszafojtott lélegzettel, lebilincselve állottam meg: azt hittem, hogy egy darab ég nyílt meg előttem s a menyország az, a mi előttem áll. Meg kellett fogoznom, mert a mély megindulás annyira elfogta lelkemet, hogy úgy hittem erőm cserben fog hagyni.

A tiszta, kedves szobában szelid lámpa fényénél az asztal körül ott ült a kis család.

Kállay Boldizsár nagyon megvénült, mióta nem láttam; a jó Mili néni is; a kis Erzsikéből pedig olyan szép gyönyörű virágszál lett! Mili néni a zsölyeszékben kötött, Kállay Boldizsár pedig füstgomolyogot eregetett hatalmas tájékpipájából s oda figyelt Erzsikére, a ki könnyű, hinta széken ült s felolvasott nekik.

Olyan szép, angyali arcz volt! Igézó egyszerűségében egy valóságos királynő. Ártatlan, szelid

tással eddig a legelők és szántóföldek között elsősorban létezett apróbb áztatók nélkülözhetőké lesznek a főként e Kraszna folyam medrébe való áztatás nélkülözhetővé levén, számos betegségtől melynek szülőanyja a kender áztatással megmontott itató víz volt úgy a legelő, mint a szabadban itatandó jószág megkímélve lesz. Igen természetes, hogy ezen üdvös eredmény csak is akkor s oly mérvben lesz elérhető, ha és a mily mérvben a városi mező rendőrség a mezei források és a Kraszna folyam medrében való kenderáztatást szigorúan ellenőrizendí.

Ezen kenderáztató a m. évben részint azért mert későn készülhetett el, részint mert mint új intézmény sem kellőleg nem kezelhetett, sem a közönség nem ismerte az egyletnek mit sem jövedelemezett. Azt hiszem, hogy a kenderáztató jövőre sem lesz jövedelem forrásul használható, hanem az áztatási díjak csak oly mérvben lesznek megállapítandók, hogy a kezelési s fenntartási költségek fedezve legyenek s az időszaki romlások visszapótlására is valami jusson. Megemlítem e helyen, hogy a mult évben is osztott ki egyetünk részint az egyleti tagoktól vissza érkezett előbbi évi terméskből, részint a földm. miniszterium adományából mintegy 4. q. bácskai kendermagot termelési kísérletre a következő egyleti tagoknak u. m.

|                                 |           |
|---------------------------------|-----------|
| 1. Bogdán Dénes Sz.-Somlyó      | 20 liter. |
| 2. Bölöni Sándor                | 30 "      |
| 3. Bideskuthy György Ippon      | 20 "      |
| 4. Brüll Lipót Sz.-Somlyó       | 20 "      |
| 5. Farkas Ferencz               | 10 "      |
| 6. Finger Lajos                 | 10 "      |
| 7. Br. Györfly Lajos Kraszna    | 30 "      |
| 8. Huberth József Sz.-Somlyó    | 20 "      |
| 9. Ilyés János Felső-Szék       | 40 "      |
| 10. Kövesdy Elek Kraszna        | 30 "      |
| 11. Korbuly Lukács              | 30 "      |
| 12. Lengyel István              | 30 "      |
| 13. Mártonffy Zsigmond Varsoloz | 25 "      |
| 14. Mike István Perecsen        | 60 "      |
| 15. Papp Tódor Sz.-Somlyó       | 10 "      |
| 16. Rózsa Sándor Sz.-Nagyfalu   | 10 "      |
| 17. Telegydy Márton Sz.-Somlyó  | 20 "      |
| 18. Zoltán Béla Ilosva          | 30 "      |
| 19. Virág László Zovány         | 1 "       |

összesen: 446 liter.

Ámbár a mag oly feltétel mellett osztott szét miszerint ugyanannyi mennyiség más tagoknak kiosztás végett vissza adandó lesz, ez ideig még csak mintegy 90 liter lett vissza adva. Ez a még beérkezendőket együtt most ismét az egyleti tagok közt fog szétosztatni. A termelés eredményéről jelentések be nem érkeztek.

Az egyleti faiskola tekintettel azon kis területre melylyel az egylet rendelkezhetik mint az alábbiakból kitűnik előhaladásban van.

Van ugyanis az egylet faiskolájában ez idő szerint két éves oltvány, melyek már ez év őszén és a jövő tavaszon eladandók lesznek.

#### a) Alma.

|                            |         |
|----------------------------|---------|
| 1. Szürke francia renet    | 132 drb |
| 2. Orleansi renet          | 36 "    |
| 3. Angol arany téli pármin | 127 "   |
| 4. Casseli nagy renet      | 21 "    |

összesen: 207 drb.

#### b) Körte.

|                     |        |
|---------------------|--------|
| 1. Téli esperes     | 24 drb |
| 2. Clapp kedvence   | 6 "    |
| 3. Regentin gyöngye | 7 "    |
| 4. Vilmos körte     | 14 "   |

összesen: 51 drb.

arcz, jóságos szemek s értelmes tekintet. Duszgadzag feketé haja két ágban leereszve s a piros, szép vágsú ajkak mozgása olyan bájos volt!

— Miféle zaj van a másik szobában? kérde Mili néni letéve a kötést.

— A mézáros bácsinak a foga fáj, szólt Erzsike. Szegénynek nagy kínai lehetnek; de a néni (a mézárosné) sehogyse akarja engedni, hogy kihuzassa ...

E perczben lépteket s ajtó nyílást hallék. Oda lapultam egy oszlophoz s a mint a sötétben kivettem, a mézáros inas s a herkulesi termetű mézáros legény állottak a tornáczon.

— Eredj, eredj Miska, szólt a mézáros legény. Tegnap érkezett a fogorvos éppen. Ott lesz szállva a vendéglőben; ha lefeküdt költse fel; ha pedig nem találod, akkor nyomban eredj Hering Flórián borbély urhoz. Annak pedig mondd meg, hogy két hétig bélszin pecsenyével tartjuk, ha meg ment bennünket ettől a bika orditástól, a mit a gazdánk víz véghez. Siess! A Miska inas, hogy hamarabb cselhoz érjen, nem is az utca ajtón ment ki, hanem egy szál deszkát támasztott a kőfalnak s azon akart felmászni; vagy kétszer le is hengeredett róla, de végre mégis csak a tetején volt, onnan aztán egy macska ugrással az utcára vetette magát.

Én ez alatt aztán elhatározhattam, hogy mi tévő leszek. Eszembe jutott jutott, hogy Erzsike virágait a konyhában rakja be éjszakára. Reggel aztán minden virágcserepet megporol, megöntöz saját iczi-piczi kezeivel. Milyen dicső meglepetés lenne, ha egy cserép alatt reggel az én névjegyemre találna! — Parbleu! — mint a francia regény hősei mondják. Ez a gondolat szerencsés órában született!

Rögtön kivettem a notisomat s egy névjegy hátára a következőket írtam: „Kedves kis Erzsike! Tegnap itt jártam. Holnap titkon találkozunk nálunk. Csókol milliószor Berci.”

Ezeket kívül van még 10 drb magas alanyu körte és 10 db törpe alanyu alma, melyek faj szerint megjegyezve nem lévén a fentebbi részletes kimutatásba felvéve nem lettek.

Most tavasszal bevetetett:

#### a) Alma:

|                            |         |
|----------------------------|---------|
| 1. Batul                   | 500 drb |
| 2. Angol arany téli pármin | 225 "   |
| 3. Francia szürke renet    | 42 "    |
| 4. Orleansi renet          | 12 "    |
| 5. Casseli nagy renet      | 10 "    |
| 6. Ananász renet           | 115 "   |
| 7. Bauman renet            | 65 "    |
| 8. Cot orange peppin       | 174 "   |

összesen: 1143 drb.

#### b) Körte:

|                        |        |
|------------------------|--------|
| 1. Téli esperes        | 98 drb |
| 2. Hardenpont téli vaj | 30 "   |
| 3. Deel vaj            | 36 "   |

összesen: 164 drb

maradt szemzés alá 50 db magas törzsű alma 150 drb magas a törzsű körte alany melyekkel a táblák közötti hiányok fognak kipóltoltatni és 150 db birs alany szintén nyári szemzés alá.

Fájdalom, hogy helyiségünk nem lévén, gyümölcs magok az idén nem voltak vethetők s így jövőre ha a két éves szenes fák eladatván azok helye megüröl és csak úgy rakhatjuk be ha vadonczokat ismét pénzen fogunk hozatni.

(Folyt. köv.)

## Az önkéntes tűzoltó-egylet közgyűlése.

A helybeli önkéntes tűzoltó-egylet, — azon al-kalomból, hogy az önk. tűzoltó-egyletek n.-várad szövetkezete első vándor gyűlését f. évi május 24 és 25-ik napjain városunkban szándékszik megtartani, — f. hó 22-én rendkívüli közgyűlést tartott.

A tárgy fontosságára való tekintetből az egyleti tagok szép számmal jelentek meg és a midőn elnök főparancsnok a szövetkezeti elnök átiratát felolvasta, egyhangu lelkesedéssel fogadtatott a szövetkezeti közgyűlésnek városunk falai között czélba vett megtartása és megünneplése, — és mindenek előtt határozatilag kimondatott, hogy a szövetkezet elnökségéhez a jelen közgyűlésből kelezve ünnepélyes meghívás intéz-tetik.

Az ünnepély részletei következőkben állapittattak meg: május 23-án szombaton a szövetkezet tagjai a helybeli önkéntes tűzoltó egylet és az ünnepélyt rendező bizottság tagjai által zeneszó és rövid üdvözléssel fogadtatnak.

Az őrtanyáról a városház udvarára történik a be-bevonulás, a honnan minden vendég-tűzoltó lakására vezetetik.

Este 8 órakor fáklyás zene. — Később ösmerkedési estély valamelyik vendéglő helyiségben.

Vasárnap. Reggel 5—6 óra között a tűzoltói zenekar által ébresztő a város utcáin.

Dél előtt 10 órakor találkozás a Casinó helyiségében, 11 órától 1 óráig szövetkezeti közgyűlés.

Délután 5 órakor gyakorlat.

Este 8 órakor műkedveioi diszeloadás.

Május 25. Hétfőn 11—1 óráig közgyűlés, 1 órakor diszebed.

Este 8-kor kezdődőleg tánczvigalom a színház termeiben.

Három albizottság alakittatott és pedig:

Azzal remegő szívvel közeledtem a konyha ajtó fele. Halkan, ovatosan felnyitottam, ne hogy zörejt okozzak. Csak arra ügyeltem, hogy valamit le ne verjek a sötétben s ez az óvatosság annyira elfog-lalt, hogy nem is gondoltam egyébre. Az egyszeri diák a sötétség non plus ultráját annak tartotta, hogy ha egy szerezsen, sötét éjjel egy mély gödörben tintát iszik; — no itt még annál is sötétebb volt. A mint aztán nagy vigyázattal lépegettem előre, egyszer csak valami elevenre léptem a sötétben s csak nem egyszerre tört ki bőlölünk, hogy:

— Jaj!

Abban a perczben aztán megnyílt a mézáros által lakott lakrész szoba ajtaja is és a herculesi mézáros legény othelloi arczával álltam szemközt. Az egész dologban csak az a természetes véletlenség volt, hogy a konyha földjén egy piros, pozsgás szolgáló aludt, a ki félámosan azon nem éppen hízlgó epithetont foglalta kérdés alakjába:

— Ki ez a marha?!

Mi lett volna erre természetesebb felelet, mint hogy:

— Én!

A hideg végig borsódzott a hátamon arra a gondolatra, hogyha erre megint azt találják kérdeni: „ki az az én?” Aztán meg ha a hangomat felismer-nék a másik szobában!

Dehogy kérdték! A mézáros legény a világon a legostobább arcczal s az öröm világos jelével fogadott.

— Hál istennek! Itt a fogorvos ur! Azzal se kérdett, se hallott: úgy be röpített a szobába, mint egy három hónapos pulyát.

Oda bent is a legbárgyubb örömmel fogadtak.

— Hál istennek!

— Jaj de régen várjuk! Na csak szaporán, tes-sék hozzá látni a dologhoz orvos ur. Sokat szenved szegény férjem.

Elszállásolási bizottság. Elnökül Keller Róbert. — Tagok: Szalgháry József, Schöenstein Ferencz, Vischán Elek, Barathy Mihály, Lisztai Imre, Fejér Lajos, Jakab Mihály, Szarvadi Imre, Maliczky Gábor, Péntek József, Virág Lajos.

Disztribúciós-bizottság: Elnök Ruzska István. Tagok: Nagy László, dr. Kopp Gyula, dr. Ajtay Endre, Lukácsffy Ödöd, id. Páskuj István, Gámenczy Lukács, Nagy Ferencz, Virág Lajos.

Báltrendező-bizottság. Elnök Somogyi Kálmán. Tagok: Lászlóffy István, Vischán Elek, Barathy Mihály, ifj. Páskuj József, Lengyel Ferencz, Szabó Zsigmond, Barbolszky János, Szabó Lajos, Molnár István, Kádár József. Bizottsági jegyzővé Józsa Oszkár választott.

Végül határozatilag kimondja a közgyűlés, mikép Sz.-Somlyó város képviseleti területe, a helybeli műkedvelő-társulat és a nőegylet átiratilag felkéretnek, hogy egyletünket ezen ünnepélyességekben részvételükkel támogatni sziveskedjenek.

## Kérelem.

### Sz.-Somlyó város nagyérdemű közönségéhez.

Az önkéntes tűzoltó egyletek n.-váradi szövetezete, melyhez a n.-váradi,-sz.-somlyói,-derecskei,-érmi-hály-falvi,-székelyhídi,-bihardiószegi,-belényesi,-tenkei- és margittai tűzoltó egyletek tarto.nak, első közgyűlését f. évi május hóban a pünkösdi ünnepeken városunkban szándékozván megtartani, midőn a reánk nézve ezen megtisztelő választás viszonzásául a legnagyobb igyekezettel oda akarunk hatni, hogy vendégeink itt mulatásunk rövid ideje alatt szíves vendégszeretethez részesüljenek, s hogy a tiszteletőkre rendezett ünnepélyesség városunk eddigi jó hírnevéhez méltó legyen. ezen célunk elérésében csak úgy számíthatunk biztos sikerre ha városunk közönsége egyletünket ezen nemes törekvésében pártfogolni kegyeskedik.

Egész tisztelettel és bizalommal fordulunk tehát városunk közönségéhez azon kéréssel, hogy a társulati szellem ébrentartása, s azon erkölcsi hatásra való tekintetből, mely ez által városunkra és annak lakosaira bizton háramlék, egyletünket a távol vidékről ide se-reglő vendégeink elfogadása és ellátása körül támogatni és az ünnepélyek fényének emelése czéljából azon kon minél nagyobb számban résztvenni méltóztassék.

Sz.-Somlyó, 1885. ápríl. 27.

A sz.-somlyói önk. tűzoltó-egylet.

## Különfélek.

\* **A sz.-somlyó vidéki gazdasági egylet** azon tagjait, kik a múlt évben kísérletre bácskai kendermagot kaptak, felkérem, hogy a kivitt magnak megfelelő mennyiségét az egylet más tagjai között újabb kísérlet tetelre kiosztás végett hozzávni mielőbb beküldeni — egyszersmind a múlt évi termés eredményéről jelentést adni sziveskedjenek. Értetem továbbá az egyleti tagokat, hogy a beérkezett mennyiséghez képest az egylet tagjai közt ez évben is oszt ki bácskai kendermagot. Előjegyzések az egyleti helyiségben és alulirotnál ténétök. — A gazdasági egyleti csikó-ménes május 2-ik napján fog megnyílni. A csikók a tulajdonosok által Kárásztelek község határára a r. c. plebánia tagjába küldendők, a hol a számba vétel is történik. Sz.-Somlyó, 1885. ápríl. 28. Bölöni Sándor gazdas. egytl. titkár.

\* **Báró Kemény Gábor** ő nagyméltósága az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlése tagjaihoz a

— D-d-e-e, k-érem. . . makogtam fogvaczogva.

Nem használt semmit. A mészáros ordított mint a fába szorult féreg. Levágta magát egy tölgy fa székre, hogy ropogott belé s kézzel lábbal olyan acrobatai és gymnastikai gyakorlatot vitt véghez, hogy a szívem esett meg rajta.

— Na tessék hozzáfogni! biztatott a legény.

— D-e-e, kezdtem ijedt arcczal tapogatni zsebeimet, — a műszert elvesztettem.

— Sebaj! biztatott a legény s legott felnyult a gerendára s a markomba nyomott egy — harapófogót.

Kezdtem bele találni magamat szerepembe, mintha világ életemben egyéb dolgom se lett volna — foghuzásnál. Aztán meg érdekemben állott a sietség, nehogy itten érjen a másik. — Még ezer szerencse, hogy a küldöncz elmaradásáról szó se volt eddig.

— Hol a fájós fog? kérdém fontos képpel.

A mészáros kitátotta roppant nagy kiterjedésű száját s legott két odvas fog lón láthatóvá,

A felebaráti szeretettől áthatva neki fohász-kodtam a munkának. Bele kapcsoltam a harapófogót a két odvas fog koronájába, aztán lehunytam szemeimet; egyet léptem hátra, nagyot fohászko-dtam a sukatúr felé, még nagyobbat rántottam a fogón s úgy vágódtam hanyatt, hogy szinte még rajtam szánakoztak inkább, mint a páciensem.

— Uuuuuu! ordított fel védenczem velőt rázó hangon. Én pedig feltápáskodva nagy diadallal mutattam fel két óriási odvas fogat.

(Vége köv.)

következő meghívót bocsátotta ki: Egyházkerüle-tünknek a mult 1884. évben Kolozsvárt junius 5-én kezdődött közgyűlése — 71 jegyzőkönyvi szám alatt hozott határozata folytán, a folyó 1885. évi közgyű-lés szintén Kolozsvárt lesz megtartandó; kezdőnap-jául pedig a pünkösdt követő csütörtök lévén ki-jelölve: ezenen van szerencsém (címet) mint az er-délyi ev. ref. egyházkerület tagját folyó évi május hó 28-án Kolozsvárt megnyitandó rendes kerületi közgyűlésre tisztelettel meghívni. Emez egyházke-rületi közgyűlésnek fontosabb tárgyai az egyházke-rületi igazgató-tanács javaslata szerint, a követke-zők lesznek: 1) Boldog emlékü Nagy Péter ev. ref. püspök gyászünnepélye. 2) Püspök választás. 3) Egy-házkerület házi-pénztárból újabban folyóvá tett 100 frt segély kiutalása. 4) Választások: a) országos se-sély-alap bizottságba egy rendes és egy póttag. b) Báró Baldácsy alapítvány kezelő bizottságába egy rendes tag, c) gondnokok választása Budapest, 1885. ápríl hó 19-én.

\* **Anró tánczvirtuózok.** Az öreg Kajetán bácsi próba-bálja a már lapunkban közlött program szerint a jövő hó 3-án fog végbemenni. Az apróságok kik kö-zött — 4 évtől 12 évig terjedő gyermekek vannak — már is oly szép sikerrel s ügyességgel járják a betanult tánczokat, a mely érdemes lesz a megtekintésre.

\* **Halálozás.** Folyó hó 24-én temették végelgyen-gülésben elhalt idős Somogyi György zoványi le-ány tanítót életének 66-ik és tanítóságának 44-ik évében. Elhunytát siratják özvegye és árvái. Teme-tése általános részvét mellett nagy számu közönség jelenlétében folyt le. — A háznál tiszteletes Viski Pál ur helybeli ref. lelkész mondott meghat ímát; a sirnál pedig a járáskör elnöke Bene Amrus ippi községi tanító ur tartott az elhunyt emlékéhez méltó s gonddal kidolgozott emlékbeszé-det. Köszönet a részvétért a jelen voltaknak; a meg-boldogultnak pedig béke lengjen porai felett!!

\* **Halálozás.** Blabol Miklós kir. közjegyzőírnok agyhártyagyuladás folytán elhalt s temetése e hó 26-án ment végbe. Elismerés illeti Szénássy Miklósné és Bund Matild urnóket, kik a szükségben lévő hátra-maradtakon segíteni kívánva gyűjtést eszközöltek és így a befolyt adakozásból a szegény fiatal ember tiszteességesen el volt temethető.

\* **Tárca közleményünk** tárgyhalmaz miatt csak a jövő számunkban lesz befejezve.

\* **Nagy Domokos** Kraszna járásának közszeretet és tiszteletben álló szolgabírájának szembaja, mely kezdetben méltán a legnagyobb aggodalomra adott okot, Istennek hála, a legszebben gyógyul. Sulek, az ország első szem-műtő orvosának, az operálás legfényesebben sikerült, úgy hogy midőn e sorok napvilágot látnak — hihetőleg — a szorosabb gyógy-kezelés alól föl lesz mentve és körünkbe vissza ér-kezik. Ennyi mindnyájunk megnyugtására, kiket hozzá a szeretet és tisztelet fűz.

\* **Nyéki János** szintársulata — Zilahról, jobban mondva Sz.-Cséhből — „megfogyva bár, de törve nem“ Krasznára érkezett. Beköszöntőül „Siketnek kell lenni“ és „A szép molnárné“<sup>t</sup> adták, telt ház előtt. Szerencsét a sok bajjal küzdő társulatnak!

\* **Helyreigazítás.** A „Szilágy-Somlyó“ f. évi 17. számában közölt „Kettős menyegző“ című tudósi-tásban tévesen Jancsó Marcsa urhölgy lett koszorus leánynak megnevezve Veverén Mariska kisasz-zony helyett. A koszorúgények sorából pedig Gyulay Endre tévesen kimaradt.

\* **Gazdag Imre biztosítása.** Szólnokról ápríl 13-ról írják a „Pesti Napló“-nak: „Talán nem lesz érdeketlen annak megemlítése, hogy a meggyilkolt Gazdag Imre a trieszti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) szolnoki főügynökségénél mult év junius havában baleset ellen 15,000 frt erejéig biztosította magát. Miután meggyilkoltatott, a bale-set-biztosítási feltételek értelmében a kötvény bir-tokosának a társulat a 15.000 frt biztásított összeget melyért évenként csak 17 frt 70 kr. díj volt fizetve, kifizeti. Gazdag Imre megynkben ismert egyéniség volt. A provizórium alatt mint szolgabíró volt Szol-nokon alkalmazva. A „Pesti Napló“ közleménye va-lóságban alapszik. Gazdag Imre mint illetékes hely-ről értesülünk a Generali által életbe léptetett, első osztr. ált. balesetek elleni társulat ügynökségénél Szolnokon egy 15.000 frtos kötvényt halálesetre és egy 15.000 frtos kötvényt rokkanttá válás esetére váltott és 2 éven át évenként 18 frtot be is fizetett. Egy ily csekély áldozat mellett saját magát vagy legalább a családot lehet balesetek által előidézhető anyagi következmények ellen biztosítani, melyeknek a legóvatosabb ember is ki van téve.

\* **Jegyzői szigorlat** tartatott a f. hóban Zilahon, mely alkalommal a három jelentkező közül egy vissza-vetettetett, míg Szikszay Dániel és Kátay József segéd-jegyzők egyhangulag képesítve lettek.

\* **Falusi regény.** A mi regényes vidékiünkön, a jó-zan gondolkozásu és értelmes szilágyi nép között rit-kán hódít a romantika. Annál különösebb az az eset, mely legközelebb Szilágy-Bagoson adta elő magát s a melynek egyik hőse a szomoru emlékü Olsevszky György rabló-gyilkos testvére Olsevszky Kálmán. Az eset a következő: Olsevszky Kálmán mintegy három-negy évvel ezelőtt a bagosi jegyző mellett volt segéd-ként alkalmazva s ez alkalommal szerelmi viszonyban állott bizonyos Szabó Ágnes nevű esinos paraszt leány-nal. Később Olsevszky mint katona ezredéhez vonult be tényleges szolgálatra s ez alatt a leány Nagy György borzási paraszt legénnyel kötött ismeretséget aki meg is kérte nőül. Az eset — hogy, hogy nem — tudo-mására jutott Olsevszknak s egy fenyegető levélben tilta-kozott a házasság ellen, mert úgy mond: az oltár előtt is bosszút áll a csalfaságért. Elfelelte-e a leány régi szerelme tárgyát, avagy csak szülési pressiójának engedett: elég az hozzá, hogy mindezen fenyegetés daczára is, férjhez ment Nagy György borzási földmí-veshez; Olsevszky pedig többet nem hallatott magá-ról; később csak annyit tudtak meg felőle, hogy Nagy-Váradon mint csendőr szolgál. A f. hó 24-én azonban egy álarczos utas, polgári ruházatban szál-

lást kért Bagoson Szabóné asszonyomnál. Zilahi utas-nak adta ki magát s álarczát le sem vetve(?) ott r.a-radt az özvegnél éjjeli szállásra is. A kevésbé regé-nyes hajlamu parasztasszony gyanutlanul fogadta ven-dégét, s külön szobát adott neki. Ugyancsak ezen estén véletlenül (?) megérkezett a közel levő Borzásról Szabó Ágnes, az azóta férjhez ment Nagy Györgyné, fiatal menyecske is és szintén ott maradt éjszakára. Reggel azonban sem az álarczos vendégnek, (Olsevszky Kálmánnak,) sem a menyecskének nyoma sem volt: eltűntek. Az — elkeseredett ferj és anyós üt-hetik a nyomát az eltűnt szerelmespárnak. Több falusi lakos azt állítja, hogy hajnal felé (pénteken) látták őket Sz.-Somlyó felé utazni egy idegen szekeren, sőt Olsevszky (ki már akkor álarcz nélkül volt,) többeknek köszönt is, de azzal gyorsan tovább hajtattott s a fia-tal asszony egyáltalán nem rimázkodott segítségért. Sok szó férne a dologhoz, de annyi tény, hogy a me-nyecskének azóta nyoma veszett s hogy mennyi az igaz a dologban, azt csak a jövő fogja kideríteni. Ér-dekkel várjuk a „tárca-regény“ folytatását.

\* **Az országos szini-iskola** f. é. ápríl 16-án a nem-zeti színházban tartott előadása alkalmával Takáts Mi-hály lapunk munkatársa, szép, kifejezőesteljes bariton-hangjával általános feltűnést keltett és a közvélemény érdeklődéssel tekint további haladásá elé.

\* **1848. márczius 15-ke** czimelű Kárpáthy (Nagy Benő) a n.-váradi „Szabadság“ jeles főmunkatársa egy kis füzetkét adott ki igen érdekesen megírva e nagy nap eseményeit, melynek mint későbbi honvédfő-hadnagy szemtanuja és egyik névtelen szereplője volt. A füzetkéből szerkesztőségünknel is kaplató egy füzet potom 10 krért. A kit érdekel, forduljon e lap se-géd-szerkesztőjéhez, ki azzal készséggel szolgál.

## Irodalom.

**A Nagyváradon megjelenő „Szabadság“-ból** vesz-szük át ezen meleg hangu ismertetést. „Ünnepi és kö-zönséges egyházi beszédek“ II-ik füzetét írták és ad-ták ki Nagy László sz.-somlyói, Kis Albert ilyefalvi és Viski Pál zoványi lelkészek. E füzet folytatása az álta-lok 10 évvel ezelőtt megindított vállalatnak, mit a buzgó egyházi írók folytatni ígérnek. A 178 lapra terjedő kötet 18 alkalmi, közönséges és ünnepi egy-házi beszédet tartalmaz és 1 frt 60 krért megrendelhető Sz.-Somlyón és minden hazai könyvkereskedésben. Ani már az előttünk fekvő kötet tartalmát illeti: elte-kintve annak vallásos irányától tözgyökeres tiszta ma-gyar nyelvkezelés az mi szerzőknek, helyes irányára vall és jól esik az olvasónak, hogy az elszigetelt Szi-lágy megye lobogtatja a protestáns irodalom terén a művelődés fákluját. És ez helyén van így, mert ha Meliusz Péter ota három viharos századon át főleg és nagy részben a magyar és különösen a debreczeni-véki ref. lelkészek a vallásos irodalom művelése által tartották fenn számunkra a magyar nyelvet, nemzeti-séget és alkalmányt a jelen nemzedéknek; az áldásos béke ölében, szintén kötelessége mind vallásos tudomá-nyi, mind nemzetiiségi tekintetben tovább vinni azon háromszázados irányt, mit hitbuzgó tudományos őseik alapítottak meg a mi számunkra. Ugyanazért csak szerencsét kívánunk a jeles egyházi íróknak vállalatá-hoz és kívánjuk, hogy buzgalmuk a méltó pártolás ál-tal ne lazuljon, hanem a harmadik kötetnek közrebo-csátával gazdagítsák a magyar protestáns irodalomnak jelenben nem nagyon gazdag mezejét.

# CSARNOK

## Bismarek a vidéken.\*]

(Sepregetés a vidéki zsurnalisztika ajtaja előtt.)

A napokban lesz tizenkét éve, hogy a zsurnaliszta-inasságot megkezdtem az istenben boldogult „Bihar“ műhelyében.

A politikában sansculotte-ista voltam, az irodalom-ban Hugó Viktorra esküdtem, önérzetem kolosszális, becsvágyam féktelen volt, olvastam Girardin kápráztató sikereit a zsurnalista pályán s mint atféle huszéves bo-lond föltettem magamoa, hogy kevésbé zajos és kisebb kaliberű dicsőiséggel én sem érem ám be.

Bizonyos meghatottság fogott el, midőn a szá-momra kijelölt asztal mellé leültem. Itt fogom tehát kiforrti magamból azokat a tüzes eszméket, mik ol-vadt lávaként égették lelkemet, innen küldöm az első fényes, sziporkázó sugárt a tömeg homályos értelem-világába.

Mellesleg bevallottam magamnak, hogy egyelőre nekem is szükségem van akárminő vékonyka kis nap-sugárra — onnan kívülről, mert asztalom mellé, a szoba legsötétebb zugába volt beállítva.

Akkortájbán olvastam a „Nevető ember“-t, tehát éppen torkig voltam gyűlölettel a kiváltságos osztály iránt. Elhatároztam, hogy oroszlán-karmaimat a lap olvasóinak egy cikkben mutatom be, melyben megta-madom a felsőházat — körülbelől ugyanazon érvekkel, mikkel Gwynplain lemenydörögte a lordokat.

Megteszem az ajánlatot a szerkesztőnek. Ez elmo-solyogja magát s azzal válaszol, hogy ez a kérdés most nincs napirenden, hanem annál inkább napirend a „Gyöngyvirág“ köresemáros feleségének az öngyilkossága a három uyul-utczában.

— Menjen, fiatal barátom, szerezze be az adato-kat, s írjon lehetőleg részletes tudósítást.

\*) E talpra esett tárczacikket, mely sikerült humorral ütlegeli a vidéki lapcskák azon agyarzkodását, melylyel a ma-gas politikában való jártasságuk figyortatása miatt mellőzik tulajdonképeni rendeltetésük czélját, a n.-váradi Szabadságból vettük át. Nem leszünk talán indiskrétek, ha eláruljuk, mi-szerint szerzője Iványi Ödön jeles novellistánk s az „Arad és Vidéke“ új szerkesztője. Szerk.-

Kitartóbb, éberebb szemü kontrollt képzelni sem  
het, mint amilyenell a vidéki sajtó a kancellárt

J u v e n á l.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróság 7064—884 számú végzése által Tóth Ferencz n.-váradi lakos iparos javára Incze Béla récei lakos ellen 151 ft tőke, ennek 1884. évi jan.

kir. ibiro.

NIK FERENCZ.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.